

Referat från FSOs årsmöte den 24 februari 2019 på Åsa Folkhögskola

FSOs årsmötesdag hade lockat 34 personer från länets fågelföreningar. Det var ett omväxlande program med intressanta föredrag. Vi fick bl a lyssna till:

Pilgrimsfalk – aktuellt läge

Knud Falk, som deltagit i projektet “Pilgrimsfalk”, berättade att pilgrimsfalken nästan var försvunnen som häckfågel i Sverige under 1960-talet. Många miljögifter, främst DDT, påverkade falken negativt. Det var speciellt äggskalen som blev tunna och sköra. Äggskalen har sakta ökat i tjocklek från att ha varit ca 0,3 mm år 1970 till att bli “normala” ca 0,35 mm år 2005. Från att ha varit färre än 15 par i Sverige 1975 uppskattar man nu att populationen 2018 är 470-500 par, varav ca hälften finns i Norrland. Ökningstakten är ca 5 % per år. Pilgrimsfalken häckar ofta på klippor men även på t ex kraftverksdammar. Pilgrimsfalken är lättast att upptäcka i mitten/slutet av april. Man har ringmärkt över 300 ungar per år de senaste åren. Sörmland hade fyra häckande par 2018 med 1 lyckad häckning. Som jämförelse hade havsörnen ett 90-tal och kungsörnen 2-3 häckningar i Sörmland.

Skräntärna – läget i Sörmland

Jan Gustafsson berättade om Skräntärnaprojektet som omfattar en koloni i yttre Bråviken. Öarna ligger både i Sörmland och Östergötland. Totalt finns det 7-8 koloniplatser med skräntärna i Sverige. Skräntärnan häckar främst tillsammans med silvertärnor. Häckningsresultatet har varit mycket dåligt i “vår” koloni. Främst är det havsörn som slår ut både ägg och ungar men även gråtrut tar skräntärnans ungar. Av ca 120-130 kläckta ungar kanske bara 10 ungar blev flygga. Under förra året fångade man in en skräntärna och försåg henne med en GPS-sändare. Med dess hjälp kunde man sedan följa hur just denna fågel förflyttade sig geografiskt. Janne visade kartor över hur hon nästan varje dag gjorde långa turer till Vättern/Tåkern eller upp till Hjälmaran. Näsnaren och Vänern besöktes och en längre tur över till Finland gjordes också. Janne konstaterade att det nog kommer att bli tufft ekonomiskt vad gäller fågelinventering under 2019 pga lägre budgetanslag till Naturvårdsverket.

Tärnans holkprojekt

Jan Gustafsson berättade om olika holkprojekt:

- Brannäsholkarna, med stöd av SSAB
- Pärluggleprojektet, en intern grupp
- Fjällmossen/pärluggleholkar, med stöd från Länsstyrelsen
- Öknaskolan/Landstinget, främst ejderhusprojektet med ca 90 ejderhus
- Lappugglelådorna. Tärnan har placerat ut 12 lådor i naturreservat lämpliga för lappugglor
- LONA/Nyköpings kommun, sökt pengar för att bygga olika holkar/lådor

Tips och råd för LONA (Lokala naturvårdssatsningar):

1. Se till att någon som är intresserad håller i projektet
2. Läs på om området
3. Skapa kontakter med markägare
4. Ta fram en handlingsplan
5. Sök pengar
6. Skapa en arbetsgrupp
7. Rapportera i Artportalen (skapa projekt)

Backsvalan - På väg att försvinna från Sörmland?

Ingvar Jansson berättade att det ser besvärligt ut för backsvalorna som häckar vid flod- och älvbrinkar med upp till 2.000 st per koloni. Arten har minskat från ca 300.000 till ca 56.000 par. Arten riskerar att bli sårbar år 2020 och finns främst i Norrland och Skåne. Bara ca 10 % häckar i naturliga miljöer. Mindre än 1.000 grustäcker med tillstånd finns idag och några nya tillkommer inte. Största hotet mot kolonierna är:

- Habitatförlust
- Väderlek, regn och torka
- Predation

Backsvalorna gör nya bon varje år pga bakterierisk i gamla bon. I Mälarenregionen finns ca 35 kolonier varav 9 i Sörmland (3 i Vingåker).

Kortsiktigt bör man koncentrera insatserna på att behålla de kolonier som finns – förhandla med markägare. Ett bra exempel är Edeby Gård som varje år schaktar bort de gamla bona och skapar en ny brant lämplig för svalorna att bygga nya bon i. På längre sikt gäller det att skapa konstgjorda häckplatser, konstruktioner och sandhögar. Det finns många exempel i Europa på artificiella häckningsbiotoper.

Vad bör vi göra i Sörmland nu?

1. Vi bör bilda arbetsgrupper för att ta hand om de 9 befintliga kolonierna.
2. Titta på möjligheten att skapa konstgjorda häckningsbiotoper.

Berguvsinventering 2019-2020

Jan Gustafsson informerade om inventering av berguv. Mer info finns på våra hemsidor. Janne påpekade vikten av att rapportera var uven är och inte var observatören står. Rapportera inte heller andra arter på samma lokal som berguv alternativt så dölj även den rapporten.

Artportalen

Jan Gustafsson och Anton Johansson visade exempel på hur man kan rapportera projekt i Artportalen.

Årsmötesförhandlingar

Under Jukka Väyrynsens utmärkta ledning genomfördes årsmötet utan problem. Förra årets verksamhet godkändes och lades till handlingarna. Det blev omval på alla poster utom revisorssuppleant som blev vakant. En höjning av medlemsavgiften till FSO från 20 till 35 kr godkändes liksom en höjning av priset för årsboken från 75 till 90 kr. Jukka avslutade årsmötet med att tacka Ingvar Jansson och alla andra ideella krafter som gör ett jättejobb för FSO och för de lokala fågelföreningarna i Sörmland.

Leif Carlsson, KVO